

Debitering vid utredning av matförgiftning

Stödande instruktion för livsmedelskontrollen och smittskyddsmyndigheterna

Här får du en kort orientering om vem som står för kostnaderna vid en utbrottsutredning, samt vad som kan vara rimligt att ta betalt för.

Bra att känna till i förväg

Generellt gäller att den kontrollmyndighet som initierar smittspårningen också står för provtagnings- och analyskostnad.

Ansvarigt företag betalar dock för utredning av matförgiftningar som kontrollmyndigheten bedömer är befogade. Se artikel 28 i förordning (EG) nr 882/2004.

Om en kontrollmyndighet vid en kontroll, utöver den normala kontrollen, hittar brister i hur företaget följer lagstiftningen, ska myndigheten debitera den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden. Alternativt får myndigheten debitera den företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs.

Regler om avgift för extra offentlig kontroll framgår av förordning (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter. Avgiften inte ska betalas för kontroll som föranleds av klagomål som visat sig vara obefogade. I dessa fall får utredningen bekostas av kontrollmyndigheten. Se 12 § (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter.

Bedöm om ett klagomål är befogat

Som inspektör på kontrollmyndigheten måste du avgöra följande för att fastställa om företaget ska betala för utredningen:

- Har sjukdomsfallen orsakats av bristande livsmedelshantering?
- Är det i så fall fråga om brister som det aktuella livsmedelsföretaget råder över eller borde råda över?

Ett klagomål om livsmedelsburet sjukdomsutbrott kan bedömas vara befogat i följande fall:

- Ett smittämne är påvisat i det livsmedel som de sjuka har ätit eller druckit och de drabbades symtom, inkubationstid och sjukdomens varaktighet stämmer överens med den symtombild som förknippas med aktuellt agens.
- Ett smittämne är påvisat i avföringsprov från de drabbade eller från personal som har hanterat de livsmedel som misstänks ha orsakat utbrottet, och det stämmer överens med det livsmedel som misstänks vara smittkällan.
- En epidemiologisk utredning visar tydligt att två eller fler personer har ätit likartade livsmedel, har likartad sjukdomsbild (symtom, inkubationstid, varaktighet) och/eller har ätit vid samma tillfälle till exempel på en restaurang.
- Vid en allergisk reaktion eller symtom från exempelvis histaminförgiftning som tydligt kan knytas till förtäring av ett livsmedel.
- De livsmedelshygieniska förhållandena i en livsmedelsanläggning är sådana att det finns en uppenbar risk för att de livsmedel som tillhandahålls inte är säkra och att konsumenterna kan bli sjuka.

Vilka kostnader ska livsmedelsföretagaren betala?

Om det är fastställt att utbrottet orsakats av bristande livsmedelshantering ska livsmedelsföretaget betala för den kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten (se nedan). Ta därför reda på vilka kostnader ni har haft för utredningen som går utöver normal kontrollverksamhet?

Betalningsansvarigt är det företag som ansvarar för den bristande efterlevnaden, eller det företag som äger eller innehar produkterna vid tillfället för kontroll.

Vad innebär extra kontroll?

Med normal kontrollverksamhet avses rutinkontroll enligt lagstiftningen. Kontroll som sker vid en utredning av en matförgiftning räknas utöver normal kontrollverksamhet och omfattar bland annat tid för

- kontrollbesök, inklusive restid, som behövs för att upptäcka om bristande efterlevnad föreligger
- kontroll som behövs för att undersöka problemets omfattning
- kontroll som behövs för att fastställa att företaget har vidtagit korrigerande åtgärder.

Livsmedelsföretagaren ska även stå för kostnader för provtagning och analys.

Se mer om vilka aktiviteter du kan debitera extra för i tabellen nedan.

Vad är rimligt att ta betalt för?

Företagaren är skyldig att betala för utredningar som gjorts vid befogade klagomål. Obefogade klagomål finansieras med offentliga medel av kontrollmyndigheten. Sträva efter att göra rätt insats i det aktuella läget. Det innebär att göra det som är nödvändigt (varken mer eller mindre) för att undersöka omfattning, utreda orsak, upptäcka eller bekräfta brister samt kontrollera vidtagna åtgärder. Om du i efterhand ser att insatserna inte varit nödvändiga för att göra en korrekt utredning så bör dessa kostnader belasta offentliga medel.

Kostnader som kan debiteras vid befogat klagomål:

Aktivitet	Betalas vid extra offentlig kontroll av:
Intervjuer med klagande, sjuka	företaget (i den omfattning som behövs för att utreda orsaken)
Samtal med verksamheten	företaget
Kontrollbesök	företaget
Resor till företaget	företaget
Skriva kontrollrapport	företaget
Skriva beslut eller förbud	företaget
Prov för livsmedelsanalys (tid och analyskostnader)	företaget
Kontakt med smittskyddsenheten	offentliga medel
Kontakt med Livsmedelsverket	offentliga medel
Kontakt med andra kommuner	offentliga medel (vid smittspårning*)
Ev. sammanfattning av ärendet	offentliga medel
Rapportering till Livsmedelsverket	offentliga medel

*Vid smittspårning bakåt där orsaken inte kan anses vara det aktuella företagens fel så bör denna tid belasta offentliga medel.

Senast uppdaterad 14 februari 2017 Ansvarig grupp LK_Team Livsmedelshygien